

kot otrok brezskrbno spala, se je kot žival pognala, da bi ga jim iztrgala iz rok. Brezmočna, grizoča si pesti se je vnovič vrgla na kup cunj. Odnegli so poslednji kos. Tedaj je Ela zagledala Johano. Skočila je pred njo, obstala odrevenela pred njo in stegnila roko: »Prekleta!«

Johani je zagomazelo po hrbtu, pa se je hitro zavedela, da je to navadna togota, ki nima prav nič opraviti z maščevalnostjo usode, od Boga poslana. V potrdilo, da se je ne tiče, je Eli krepko pljunila v lice.

Na stopnišču jo je obšel spomin na dni, ko je nosila še mleko v to hišo. Nasmehnila se je v zavesti, da ji je šlo prav za prav vse po sreči in le tako, kakor je sama želela.

Obložen voz je težko oddrdral iz mesta in zavil na samotno Ižansko cesto. Za njim je zamišljeno, s sklonjeno glavo hodila gospa Johana. Kovala je načrte za bodočnost. Pričelo je deževati in cesta je bila še bolj pusta in samotna, da je gospo Johani puščobno postalo v srcu. Naenkrat se ji je zazdelo, da bo enkrat vsa ta njena sreča zdrknila po bregu. »Jezus«, je vzkliknila in se prijela za srce. Takoj se je otesla težkih misli in zopet dohitela voz.

Vdovo Johano je pričela opominjati vest. Splazila se je vanjo tiha, pekoča misel, da se je zgodilo z možem prav tako, kakor je potuhnjeno v sebi želela, da bi se zgodilo. Da bi se utešila, je dala ob pogrebu zvoniti z vsemi zvonovi in brati peto črno mašo. Pri pokopu je jokala, kakor da bi bila iz uma. (Se nadaljuje.)

DRAVSKO POLJE

JOŽA ŠELIGO

POPOLDAN

Siva pomlad je, mehko nebo,
ptice na žicah ob cesti pojo,
bilke uvele ob jarkih leže;
težka je zemlja. —

Luč! zavpije veter čez ravan.
Sonce v sivi dan zasije.
Plamen iz oči se v svet razlije:
dekle drog pojoči povprašuje,
kdaj bo že pomlad, pomlad.

Z rjavimi očmi v oblake bele zrè,
z nemirnimi rokami popje boža
dekle.

Glej, veter ve za ceste vse;
od daleč prinesel pomlad bo drhtečo,
obdal vse s cvetjem visokih žit,
v zelenju ostal tvoj vzdih bo skrit.

PRIJATELJU ANDREJU

Za tisto divjo ljubico
na polju, ob kapelici,
sto tisoč sreč!

Beseda tvoja premeškà
za barikade bi bilà;
sto tisoč sreč!

Ukradel jaz sem sam ti jo
še preden jutro je bilo!
Sto tisoč sreč!

In ko sva se razhajala,
oba sva ti prepevala:
sto tisoč sreč!

FRANCISCO DE GOYA

D. STRAŠEK

V MLADOSTI sem poznal samo lepe slike. Na lepih slikah so se smehljale mlade žene, pestovale so rdečelične otroke z okroglimi lici in zalitimi ročicami, ki so se jim v sklepah delale mehke vdolbine; mladina se je podila po prelepih tratah, posutih z najlepšim cvetjem in uživala same vesele dneve; možje so bili na teh slikah vzor moči, lepote in značajnosti; narava, ki je obdajala te ljudi, je bila vedno prijazna, obsevalo jo je sonce, na modrem nebu so se belili oblaki. Najlepše med vsemi slikami so bile Madonne.

Spominjam se, kako je udarilo v to lepoto pošastno čudo, ki pa je kljub temu priklenilo nase vso mojo pozornost. Naskrivaj sem se vtihotapil v bratovo knjižnico, ki jo je skrival pred nami mlajšimi, da bi mu ne umazali lepih knjig. Odprl sem prvo knjigo, ki mi je prišla pod roke. Iz temne noči se je dvigala strahotna postava v beli srajci, ki jo je razsvetljevala luč velike hlevske svetilke, in krilila z rokami po zraku. Temni možje v vojaških oblekah so merili s puškami prav tja v to belo postavo. Nisem razumel, zakaj streljajo vojaki, nisem razumel, kaj se godi na sliki, le strah me je obšel, zaprl sem knjigo in zbežal. Slika pa se mi je neizbrisno vtisnila v spomin.

Vtihotapljal sem se v knjižnico, dokler ni brat opazil moje mlade strasti in mi sam začel razlagati, kaj pomenijo slike v knjigah. Tedaj sem izvedel, da me je preplašil — Goya.

Absolutna monarhija posebne vrste. Pod Ferdinandom Katoliškim in Izabelo I. so se združile Aragonija, Kastilija in Granada. Ta združitev je bila materialna osnova španske fevdalne monarhije. Nastajalo pa je špansko kraljestvo ob prav posebnih pogojih, zaradi česar je tudi dobilo svojo posebno podobo. Province, ki so se združevale